

สภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน
กรุงเทพมหานคร

นางโสภิตอนงค์ บุญช่วย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตก

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-197-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014343

STATE OF PRE-SCHOOL INSTRUCTIONAL MANAGEMENT IN
PRIVATE SCHOOLS, BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Sopitanong Boonchuay

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for The Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-197-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาใน โรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร
โดย	นางโสภิตอนงค์ บุญช่วย
ภาควิชา	ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ปานตา ไช้เทียมวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภภาพรณ ชยสมบัติ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนดา แซ่มณี)

.....
 (รองศาสตราจารย์ ปานตา ไช้เทียมวงศ์)

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภภาพรณ ชยสมบัติ)

.....
 (ดร.อุคมลักษณ์ กุลพิจิตร)

โลโก้ตอนงค์ บูชช่วย : สภภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียน
เอกชน กรุงเทพมหานคร (STATE OF PRE-SCHOOL INSTRUCTIONAL MANAGEMENT
IN PRIVATE SCHOOL, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ปานตา
ใช้เทียมวงศ์ และ ผศ. โสภภาพรรณ ชัยลัมบัติ, 230 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภภาพการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาของ
โรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานครและศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภภาพการจัดการเรียน
การสอนระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า สภภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน
ในกรุงเทพมหานคร มีการกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนการสอนไว้และปฏิบัติงานตามนโยบายบรรลุผล
ปานกลาง การจัดการเรียนการสอนยังเน้นเนื้อหาวิชามากกว่าการเตรียมความพร้อม โดยใช้แนวการจัดการ
ประสลับการที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเอง การนิเทศการสอนเป็นการนิเทศภายใน สื่อที่ใช้อยู่ในสภาพดี แต่
เครื่องเล่นมีจำนวนไม่เพียงพอแก่นักเรียน ครูไม่มีเวลาและขาดเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ส่วน
การจัดการศึกษานักเรียนและบริการต่าง ๆ อาคารสถานที่ ครูทัศนคติ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ผู้ปกครองโรงเรียนจัดทำได้ดี

ผู้ปกครองมีความเห็นว่าโรงเรียนจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของ
ผู้ปกครองแต่ขอให้โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมากขึ้น

ภาควิชา .....
สาขาวิชา .....
ปีการศึกษา 2530 .....

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

SOPITANONG BOONCHUAY: STATE OF PRE-SCHOOL INSTRUCTIONAL MANAGEMENT
IN PRIVATE SCHOOLS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR: ASSO. PROF.
PANTA CHAITIAMVONG AND ASST. SOPAPAN CHAYASOMBAT, 230 PP

The purpose of this research was to study the state of pre-school instructional management in private schools, Bangkok metropolis and the parents' opinions on that matter.

It was found that all the private schools had their own objectives and policy in pre-school instructional management, and they can fullfill them at moderate level. Anyway, many schools still emphasized on the content rather than readiness program. Their own curriculum and internal supervision were generally used. The instructional medias were good but there were not adequate toys for the children. The teachers do not have enough time as well as proper instruments for evaluation. On the other hand, most of the schools had good student activities, enough buildings, and proper equipments, good school services and good parent and teacher relationship.

The school instructional management is approved by most parents. They also suggested that the schools should emphasized more on readiness preparation.

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ ..... *Sopit Anong*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *Panta Chaitiamvong*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีเพราะ ได้รับความช่วยเหลือ แนะนำตรวจและ
แก้ไข ตลอดจนมาจากรองศาสตราจารย์ปานตา ไข้เทียมวงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
โสภณพรหม ชยสมบัติ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย คณะกรรมการพิจารณาโครงร่างวิทยานิพนธ์
ที่โคกภูนาซำแนะและเสนอข้อคิดเห็นให้โครงร่างวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี ผู้ทรง
คุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาให้ความช่วยเหลือแนะนำและแก้ไขในการสร้าง เครื่องมือวิจัย
ตลอดจนรองศาสตราจารย์พิศนา แซมมณี ประธานกรรมการสอนวิทยานิพนธ์ และอาจารย์
คร.สุกมลลักษณ์ กุลพิจิตร กรรมการสอบที่โคกภูนาซำอ่านเพื่อแก้ไขให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็น
วิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน B 7. ทุกท่านที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการทำวิจัย
เป็นอย่างดีตลอดมา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โรงเรียนเอกชนระดับก่อน
ประถมศึกษา ผู้บริหาร ครู ที่เลี้ยงเล็ก และผู้ปกครองนักเรียนทุกท่านที่ได้อำนวยความสะดวก
สะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง
อนึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในคุณพ่อ คุณแม่ พี่น้องและสามี ที่เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจน
วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จเป็นฉบับสมบูรณ์

โสภิตอนงค์ บุญช่วย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความสำคัญของการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย...	9
การจัดการศึกษาให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษา	
ในประเทศไทย.....	10
ลักษณะและพัฒนาการที่สำคัญของเด็ก 4-6 ขวบ....	15
การจัดทำเนื้องานในโรงเรียนอนุบาล.....	21
นโยบายการจัดการเรียนการสอน.....	27
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	29
สื่อการเรียนการสอน.....	32
การวัดและประเมินผล.....	35
การนิเทศการสอน.....	37
องค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน	
การสอน.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
	การเตรียมการ.....	59
	การเลือกตัวอย่างประชากร.....	59
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5	สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	150
	บรรณานุกรม.....	165
	ภาคผนวก.....	174
	ประวัติผู้เขียน.....	230

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	วิธีวัดผลตามเกณฑ์การจัดน้ำหนักจำแนกตามชั้นและภาคเรียน	37
2	จำนวนโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรจำแนกตามเขตการศึกษาและขนาดของโรงเรียน	61
3	จำนวน และร้อยละของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพ	69
4	จำนวน และร้อยละของครูและผู้บริหาร จำแนกตามประเภทงานต่าง ๆ	71
5	จำนวน และร้อยละของที่เลี้ยง จำแนกตามสถานภาพ	74
6	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามสถานภาพ	75
7	การจัดสิ่งแวดลอมภายนอกห้องเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	77
8	การจัดสิ่งแวดลอมภายในห้องเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	79
9	การจัดห้องต่าง ๆ ภายในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	84
10	การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามจำนวนของโรงเรียน	87
11	สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามจำนวน และร้อยละของโรงเรียน	90
12	ชื่อหนังสือที่ใช้ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำแนกตามจำนวนโรงเรียน	91
13	ชื่อหนังสือที่ใช้ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำแนกตามจำนวนโรงเรียน	93
14	นโยบายในการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	สภาพการนิเทศการสอนในโรงเรียน จำแนกตามจำนวนและ ร้อยละของโรงเรียน	96
16	เรื่องที่ผู้บริหารนิเทศการสอน จำแนกตามจำนวนและร้อยละ ของผู้บริหาร	97
17	จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	99
18	จำนวนและร้อยละของครูพิเศษ จำแนกตามวิชาที่สอน	100
19	ความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับเกณฑ์ในการคัดเลือกครูและ วิธีการคัดเลือกนักเรียน	101
20	ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการจัดกิจกรรมพิเศษ	102
21	การจัดบริการโภชนาการ จำแนกตามจำนวนและร้อยละของ โรงเรียน	104
22	การจัดบริการพยาบาลในโรงเรียน จำแนกตามจำนวนและ ร้อยละของโรงเรียน	106
23	ความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ ผู้ปกครอง	107
24	เวลาในการให้บริการค่าน้ำของโรงเรียน จำแนกตาม การตรวจสอบต่าง ๆ ของร่างกาย	108
25	สภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ในโรงเรียน จำแนกตาม ชั้นเรียน	110
26	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน จำแนกตามจำนวน และร้อยละของครูที่จัดกิจกรรม	114
27	การจัดการเรียนการสอนในทักษะวิชาต่าง ๆ จำแนกตามชั้นเรียน.	117
28	การฝึกลักษณะนิสัยและกิจกรรมที่ควรจัดเพิ่มให้กับนักเรียน จำแนก ตามจำนวนครูที่จัดกิจกรรม	119
29	การแก้ปัญหาในการเรียนและการควบคุมพฤติกรรมของผู้เรียน จำแนกตามจำนวนครูที่ปฏิบัติ	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
30	ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องเล่น จำแนกตามจำนวนครูที่พบ ปัญหา	123
31	ผู้กำหนดรายชื่อนั่ง ล้อและแบบฝึกเตรียมความพร้อม จำแนกตามความคิดเห็นของครู	124
32	การวัดและประเมินผล จำแนกตามจำนวนครูที่ปฏิบัติ	125
33	การนิเทศการสอนในโรงเรียน จำแนกตามความคิดเห็นของครู ...	128
34	ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพการจัดอาคาร สถานที่ ครูภัณฑ์ และบรรยากาศทั่วไปของโรงเรียน	130
35	สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน จำแนก ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง	132
36	ปัญหาในการใช้หนังสือและสภาพของ เครื่องเล่น จำแนกตาม ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	137
37	การรับรายงานผลการเรียน จำแนกตามความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง	138
38	สภาพการจัดกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ จำแนก ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง	139
39	สภาพการจัดกิจกรรมของโรงเรียนที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง จำแนกตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง	140
40	ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่พี่เลี้ยงเด็ก จำแนกตามจำนวน และ ร้อยละของพี่เลี้ยงเด็ก	142
41	การปฏิบัติหน้าที่พี่เลี้ยงเด็ก จำแนกตามความคิดเห็นของพี่เลี้ยง ..	143
42	ตารางกิจกรรมประจำวันของ โรงเรียนที่สอนแตหนังสือ	209
43	ตารางกิจกรรมประจำวันของ โรงเรียนที่สอนหนังสือและเตรียมความพร้อม	210
44	ตารางกิจกรรมประจำวันของ โรงเรียนที่สอนเตรียมความพร้อม	211